

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 332/2024 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om kostnaderna för och andra konsekvenser av kravet på minimiinnehav i inhouse-bolag

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 332/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Lohikoski, Hanna Sarkkinen, Johannes Yrttiahö, Veronika Honkasalo ja Laura Meriluoto/vänst samt riksdagsledamot Aki Lindén/sd:

Hur kommer behovet av tilläggsfinansiering på uppskattningsvis 3–5 miljarder euro och den permanenta kostnadsökningen att täckas i kommunerna och välfärdsområdena,

hur ämnar regeringen säkerställa när kravet på minimiinnehav i inhouse-bolag fastställs att kommunernas grundlagsskyddade självbestämmanderätt tryggas och

hur garanteras kommunernas och välfärdsområdenas cybersäkerhet när upphandlingarna splittras?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Arbets- och näringsministeriet ansvarar för lagstiftningen om offentlig upphandling. Upphandlingslagen (lagen om offentlig upphandling och koncession 29.12.2016/1397) är en allmän lag och till sin karaktär en processlag. I den föreskrivs om de förfaranderegler som myndigheter och andra upphandlande enheter som definieras i upphandlingslagen ska iaktta när de upphandlar varor, tjänster och byggentreprenader. Upphandlingslagen innehåller inga bestämmelser om föremålet för upphandlingen eller vilka krav som ställs på det eller vilka urvalskriterier som används vid upphandlingen.

Den pågående reformen av upphandlingslagen och kravet på en minimiägarandel på 10 % i anknutna enheter grundar sig på statsminister Petteri Orpos regeringsprogram. Statsrådet tillsatte den 20 februari 2024 en mycket bredbasig arbetsgrupp för att bereda reformen så att man redan från början kan se till att beredningen är mångsidig. I arbetsgruppen finns representanter för finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, försvarsministeriet, justitieministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Finlands Kommunförbund rf, Finlands Näringsliv rf, Företagarna i Finland rf och Hansel Oy. I samband med

lagberedningen hör arbetsgruppen på ett heltäckande sätt intressentgrupper och upphandlande enheter, representanter för anbudsgivarna från olika branscher samt andra intressentgrupper. Arbetsgruppen har dessutom vissa underarbetsgrupper för beredning av specialfrågor. För att stärka beslutsunderlaget beställde arbets- och näringsministeriet redan hösten 2023 en konsekvensbedömning av anknutna enheter av Konkurrens- och konsumentverket. I utredningen bedömdes hur vanlig användningen av anknutna enheter är, ägargränserna samt konsekvenserna av kravet på en minimiägarandel på 10 procent. Konsekvensbedömningen genomfördes i öppet samråd med alla intressentgrupper. Efter att KKV:s utredning färdigställdes har diskussionen och konsekvensbedömningsarbetet fortsatt i lagberedningsarbetsgruppen samt vid arbets- och näringsministeriet som tjänsteuppdrag.

Arbetsgruppen för upphandlingslagen avslutar sitt arbete i slutet av november 2024. Därefter finslipas utkastet till regeringens proposition vid arbets- och näringsministeriet. Målet är att skicka utkastet till regeringens proposition på remiss i början av 2025 och dessutom kommer alla instanser som är intresserade av förändringen att kunna ge utlåtanden. Remisstiden är åtta veckor för att säkerställa att alla berörda parter har tillräckligt med tid att yttra sig i frågan. I samband med remissbehandlingen utreds konsekvenserna med såväl öppen respons som exakta frågor. Först efter bedömningen av remissvaren utarbetas den egentliga regeringspropositionen med paragrafformuleringar. Avsikten är att lagförslaget lämnas till riksdagen hösten 2025.

Enligt det som beskrivs ovan är beredningen av ändringen av upphandlingslagen ännu i ett tidigt skede och paragrafformuleringar om regleringen av anknutna enheter har ännu inte utarbetats. Den kommande remissbehandlingen är en viktig del av konsekvensbedömningen i anslutning till lagberedningen.

Under lagberedningsprocessen beaktas också grundlagen och annan lagstiftning som ska beaktas i ärendet. Dessutom strävar man efter att i konsekvensbedömningen förutse dess ekonomiska, funktionella och mänskliga konsekvenser för de aktörer som berörs av förändringen, i synnerhet kommunerna och välfärdsområdena, och begränsa eventuella olägenheter. Målet är att nödvändiga ändringar i den övriga lagstiftningen ska kunna genomföras kontrollerat bland annat med hjälp av tillräckliga övergångstider.

Helsingfors 8.10.2024

Arbetsminister Arto Satonen